

EL PLA DE BAGES

Franquicia
concedida

DIARI DE MANRESA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

CARRER D'ARBONÉS, 15, TELEFÓN, 272

Ay XVIII -- -- Núm. 11029

Dissabte, 31 de desembre de 1921

SUSCRIPCIÓ

Número solt 10 céntims.—Atrassat, 15 céntims.—Pago a la bastreta.—
Remittis, anuncia i reclama, a preus convencionals : : : : :

EL CAP D'ANY CATALÀ La festa de la nostra llengua

L'expandiment de la Llengua catalana

Pels catalans el problema de l'idioma és el problema capdual. Cap factor de nacionalització ens donarà consciència de la nostra col·lectivitat com la llengua pròpia.

La plenitud en l'expandiment de l'idioma ha coincidit en tots els pobles amb les èpoques del seu esplendor. Com també la decadència d'un idioma coincideix amb els períodes de depressió patriòtica.

El renaiement de l'idioma català s'ha anat desenrotllant al mateix compàs que les aspiracions nostres de retrobar la personalitat política. Per això el català dista molt d'ésser un idioma casolà, com diu certa genteta de Madrid; avui el català és l'orgue d'una cultura moderníssima, en alguns aspectes de la qual encara s'ha de dir la primera paraula en llengua castellana.

Dugues institucions benemèrites treballen constantment per a donar a la llengua catalana tota la vida que li correspon. La Protectora de l'Ensenyança Catalana procurant que en les tasques pedagògiques sigui usat el català i l'Institut d'Estu-

dius Catalans, centre d'alta cultura on s'hi reuneixen els nostres literats i homes de ciència, aportant-li els seus cabals espirituals, amb l'objecte de bastir el monument d'una cultura pròpia. L'Institut d'Estudis amb la seva copiosíssima biblioteca ha d'ésser un motiu d'orgull per tots els catalans, no sols pel seu valor intrínsec sinó també per l'esforç que suposa realitzar una obra com aquesta de recerca i d'estudi, que han admirat les més selectes mentalitats estrangeres que ens han visitat.

Tots els que sentim la causa de Catalunya hem de pensar que farem més per la restauració de la seva nacionalitat, treballant amb l'exemple de les institucions al·ludides, que no pas, amb cent mitings i manifestacions sorolloses. La nostra tasca ha d'ésser diària, persistent, i amb eficàcia segura. Fem que el català sigui l'idioma de totes les nostres manifestacions individuals i col·lectives i així podrem dir que estinem a Catalunya i al seu verb.

Conseqüència històrica

Qui estudiï amb esperit serè i reposat el curs de l'història de Catalunya, tindrà que reconèixer el paper preponderant que la llengua catalana ha realitzat en el manteniment de la nacionalitat. Si la força vital del nostre idioma no fos molt potent, hauria perdut un gran terreny durant els segles de la desnacionalització. I en retrocedir la llengua catalana, la nació hauria sofert, no ja un letarg sinó la mort sense possible resurrecció.

Hi ha gent que, desconeixent el verdader centre de resistència de les llengües, suposen que el llenguatge català ha retrocedit enormement. I suposen això al comprovar que el llenguatge popular actual, sobretot en les ciutats, està corromput i malfret pels nombrosos castellanismes que en ell s'han introduït.

Però la corrupció d'una llengua per la introducció de locucions i formes exòtiques no és un mal irreparable. A pesar de que en aquest punt s'ha arribat molt lluny, bastaria l'organització d'un sistema escolar complet en llengua catalana per a que la nova generació parlés un català molt més pur que el de nostres dies.

El criteri per a apreciar la vitalitat d'una llengua no està en sa major o menor puresa, sinó en el manteniment de ses fronteres territorials. Doncs, bé: els més recents i autoritzats estudis sobre la frontera lingüística catalana provenen que el territori de nostre idioma no ha disminuït des del segle XVIII fins avui. Els fenòmens de retroccés que en la part occidental del regne de València havien senyalat alguns filòlegs, han estat posteriorment desmentits per estudis més complets. La frontera del català està condicionada enca-

ra pel desenvollop que tingué la reconquesta. En el terreny reconquerit i repoblat pels aragonesos, es parla el castellà, en sa varietat denominada «churro».

Basta comparar aquesta resistència finíssima de la llengua catalana a través de les vicissituds històriques, amb la debilitat mostrada per altres idiomes europeus sotmesos a un procés d'engoniment, per a convence'ns de que és el català un dels llenguatges de major potència interna. Per ell s'ha mantingut l'esperit català. Per ell ha sigut possible el renaiement contemporani. Per ell arribarem a la nova construcció completa de la nacionalitat catalana.

Nostra llengua és nostra nació. Nostra llengua és nostra força. Nostra llengua és la garantia del nostre triomf futur. Ell ha d'ésser nostra bandera.

Programa de les festes

Religioses

La Lliga Espiritual, celebrarà la Diada de la Llengua Catalana en la Església de Nostra Senyora de Montserrat amb Missa de Comunió a les set del matí, en reparació de les blasfèmies.

Després funció de desagravis que començarà a dos quarts de set del vespre, acabant amb l'adoració del Bon Jesucrist.

Patriòtiques

D'acord amb lo anunciat oportunament, demà diumenge, dia de

cap d'any, es celebrarà en el Centre de Dependents, a dos quarts de sis de la tarda, la Diada de la Llengua Catalana, havent-se adherit i prenent part en l'esmentat acte, el Excm. Ajuntament i diferents entitats d'aquesta ciutat. Després a dos quarts de deu de la veslla, tindrà lloc en el mateix Centre de Dependents, una extraordinària audició de SARDANES, a càrrec de la cobla «La Principal de Bages».

Recordem que a les onze del matí en el local social de la Joventut Nacionalista es celebrarà l'acte oficial de l'inauguració del «Grup Feminal» que compta ja amb una bona colla de gentils damíselles amantes de les coses de la nostra Catalunya.

Diversions

SARDANES

Per l'audició que organitzada pel «Foment de la Sardana», demà, a dos quarts de dotze del mig dia a la placeta de Sant Domingo, donarà «La Principal de Bages», ens na s'organitzat el següent programa de sardanes:

- «Pomells de Joventut», (estrena), Gassó.
- Rosó, (estrena), Bou.
- Les Elfes i el donzeiell, Blanch.
- Sornis, (estrena), Garreta.
- Continuïtat, Bou.

Amb la brillant execució que esperem donarà la nostra cobla d'aquest programa, no dubtem de posar-la a l'alçada de les de primer lloc d'arreu de Catalunya.

En el Casal Regionalista i Joventut Nacionalista es representarà la bella obra del Teatre Català «Els Pastorets».

Avís

El «Foment de la Sardana» recomana a tots els sardanistes que en aquesta diada, ostentin al pit un llac barrat.

La Joventut Nacionalista i el Grup Feminal, prega a totes les senyoretes i joves manresanes que senten amor a les coses de Catalunya, s'associïn a la patriòtica festa de la Diada de la Llengua Catalana, ostentant durant tot el dia de Cap d'Any en el seu pit un llac català.

AVÍS AL PÚBLIC

Els pessebres

La casa Feliu Sanz (pintor i daurador) convida als seus clients i al públic en general a visitar el seu

PESEBRE

Carretera Cardona, 39-3er Manresa

IV Centenari Ignasià

COMISSIONS PONENCIA

Don Ignasi de L. March; doctor Pau Firmat, Canonge; doctor Joaquim Cornet, Canonge; don Ignasi Staña; don Domènec Prunés; Rvnd. P. Pastoret, S. J.; Rvnd. P. Masagú, S. J.; don Manel Vallés; don Josep Oms Rovís; don Valentí Cura; don Josep Cirera.

ADMINISTRATIVA

Don Francisco Serrahina; don Jaume Armengou; don Josep Cirera; don Josep Rubiralla; don Marian Millán.

MONUMENTS

Don Leoncí Soler i March; don Bernat Pijoan; don Alexandre Soler; don Josep Firmat; don Josep Oms Rovís; don Olaguer Miró.

ORNAMENTACIÓ

Don Francesc Cuixart; don Joan Tarrats; don Francesc Torra; don Celestí Marfí.

OBSEQUIS

Don Manel Bardelet, Rvre; don Valentí Morell, Pvre; don Ignasi Marsal; don Manel Vallés; don Josep Rosal; don Francesc Serrahina; don Fernà Roca; don Joaquim de Bertran; don Enric Gomis; don Francesc de Raig; don Ferran Ferrer; don Josep Bastiana; don Francesc Torreila; don Lluís Casasayas.

PREMSA

Don Pere Ausió; don Enric Casas; don Salvador Perarnau; don Estanislau de K. Guilà.

SECRETARIAT PERMANENT

Rvd. don Benvingut March; Rvd. don Valentí Morell; Rvd. don Joan Vall.

REIS

Variadíssim assortit per a presents el trobaran a la

Casa Carné

Sant Miquel, 21 i 23

Camises, corbates, mocadors, guants, paraigües, capetes impermeabilitzades per a nens des de 12 ptes.

EXPLÈNDIDA SECCIÓ DE ROBA BLANCA

Enagües amb bonics brodats, des de 12 ptes.

PREU FIXE

Destil·laria a vapor d'Anissats i Licors de FRANCISCO FLOTATS Vendes a l'engros i a la menuda

Muralla, 84. Despatx: Vilanova, 26 Telèfon, 652.—MANRESA

CHAMPANYES.—Les millors marques.—Preus baratíssims. Magatzems JORBA.—Manresa

Crònica de la comarca

Balsareny

Les festes de Nadal.—Notes municipals.—Presca de possessió

Nadal.—El concepte de família que enclou aquesta paraula, restà una vegada més palesat diumenge en aquest poble. Foren molts els fills de Balsareny que viuen fora que vingueren per a complir l'aforisme català, per «Nadal cada ovella a son corral».

Feu un dia clar i poc fret. La nit fou més crua. A l'església fou gran la multitud que acudí a oír els oficials sants de la diada.

—El dia de Nadal a la nit, en el teatre del Centre Catòlic se posà en escena pel Quadre d'aficionats el drama que té per nom «Sens Esperança» i la peça «Per no entendre el castellà».

El local era ple a bessar. En conjunt la representació fou molt acurada posant-hi tots els interessos, la millor bona voluntat en l'execució dels seus respectius papers. Ens feren passar una vetlla molt agradable.

—El dia de Sant Esteve tingué lloc en l'Ajuntament el sorteig entre els sis regidors que s'el·ligiren en el bien passat.

—D'aquelles nits n'hi havia una que suplia la vacant que deixà el malaguanyat Don Ramon Bartumeus que A. C. S.

—Es allò la desgràcia sempre ens persegueix; té de cessar en el seu càrrec Don Josep Morral Giraball del Centre Instructiu i Recreatiu. No cal dir que els seus companys en passen un gran disgust; que hi faren, hauran de conformarse.

—Segons rumors, diuen que hi ha un negociant en aquest poble que té moltes ganes de probar fortuna en les pròximes eleccions municipals. Ens sembla que va molt errat de comptes per entrar a la Casa gran, perquè és segur que porta els papers molt molts, tant ell com els seus correligionaris.

—Ha pres possessió de son càrrec de mestressa d'aquest poble Donya Dolores Mas.

Nostra enhorabona.
El Corresponsal.

Aigua Vichi Imperial

La única que porta el sagell Municipal de Caldes de Malavella. Agencia Lluís Ribas, telèfon, 167 dipòsits; Carrer del Born 10.

Sastreria 'La Estrella'

S'han rebut les novetats de la temporada

Malalties dels ulls secció de lentes.—Consultori del doctor LLUÍS LLOP, Born, 10, 1.er, visita diària.

—IMPERMEABLES: Casa Tu-

Diputació de Barcelona - Xarxa de Biblioteques